

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. O.**, bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. P. Š., advokátom v D., proti žalovanej **S. L. M., a.s.**, B., zastúpenej JUDr. J. P., advokátom v D., **o zaplatenie náhrady mzdy s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 5 C 62/2006, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2007 sp.zn. 5 Co 254/2006, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2007 sp.zn. 5 Co 254/2006 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na súde prvého stupňa 6. februára 2006 si žalobca uplatnil voči žalovanej právo na zaplatenie sumy 309 645,-- Sk (10 278,33 EUR) titulom náhrady mzdy za obdobie od 1. októbra 1998 do 24. novembra 2005, kedy mu žalovaná umožnila pokračovať v práci.

Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 5. apríla 2006 č.k. 5 C 62/2006-56 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 309 645,-- Sk (10 278,33 EUR) do troch dní od právoplatnosti rozsudku spolu s úrokom z omeškania 6 % ročne zo sumy 309 645,-- Sk (10 278,33 EUR) od 1. januára 2006 do zaplatenia. Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 25 400,-- Sk (843,13 EUR), ktorú žalovanú zaviazal zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu č. X. vedený vo V., a.s., pobočka D. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok vo výške 18 576,-- Sk (616,61 EUR) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovaná neplatne rozviazala pracovný pomer so žalobcom výpoveďou z 20. júla 1998. Listom

z 28. septembra 1998 žalobca vyslovil nesúhlas s danou výpoveďou a oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaná počnúc od 1. októbra 1998 prestala žalobcovi prideľovať prácu, opätovne mu umožnila pokračovať v práci 24. novembra 2005. Na Okresnom súde Dolný Kubín na základe žaloby žalobcu z 9. októbra 1998 začalo konanie o vyslovenie neplatnosti výpovede z 20. augusta 1998 (správne má byť z 20. júla 1998 – pozn. dovolacieho súdu) s tým, že rozsudkom z 21. decembra 2004 sp.zn. 7 C 1919/98, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 21. júna 2005 sp.zn. 23 Co 155/05 bolo určené, že výpoveď daná žalobcovi listom právneho predchodcu žalovanej z 20. júla 1998 je neplatná. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 9. augusta 2005. Ak z obsahu žaloby vyplýva, že zamestnanec sa domáha neplatnosti skončenia pracovného pomeru preto, že chce zostať aj naďalej u zamestnávateľa zamestnaný, potom treba predpokladať, že sa uplatňuje aj nárok na náhradu mzdy. V konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 7 C 1919/98 sa žalobca domáhal určenia, že výpoveď z 20. júla 1998 je neplatná a zároveň aj oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Napriek tomu mu náhrada mzdy nebola poskytnutá, hoci, podľa názoru súdu prvého stupňa, s poukazom na § 61 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. mu bol zamestnávateľ povinný poskytnúť náhradu mzdy. I keď v konaní vedenom pred Okresným súdom Dolný Kubín pod sp.zn. 7 C 1919/98 si výslovne žalobca nárok na náhradu mzdy neuplatnil, avšak z obsahu podanej žaloby je zrejmé, že sa domáha vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a trvá na ďalšom zamestnávaní, ďalší súvisiaci nárok je i nárok na náhradu mzdy, ktorý bol tak uplatnený včas, po dobu uvedeného konania o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru premlčacia doba neplynula. Toto konanie bolo právoplatne skončené 9. augusta 2005. Pokiaľ si žalobca samostatným žalobným návrhom uplatnil na súde 6. februára 2006 svoj nárok na náhradu mzdy vyplývajúci z ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce, urobil tak v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej lehote, z toho dôvodu námietka premlčania nároku žalobcu vznesená žalovanou je nedôvodná. O výške priznaného úroku z omeškania rozhodol podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/95 Z.z., o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovanej rozsudkom z 28. júna 2007 sp.zn. 5 Co 254/2006 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 19 641,-- Sk (651,96 EUR) do troch dní

na (bližšie nešpecifikovaný) účet advokáta JUDr. P. Š. a proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie. V odôvodnení rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Súčasne odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie, pričom za otázku zásadného právneho významu označil otázku začiatku plynutia premlčacej doby pre účel uplatnenia si nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Sám odvolací súd sa pri riešení tejto otázky stotožnil so záverom prvostupňového súdu v tom, že začiatok plynutia premlčacej doby pre účel uplatnenia si nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru je odo dňa podania návrhu na súd o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a trvania zamestnanca na ďalšom zamestnávaní zo strany zamestnávateľa, pričom nárok na náhradu mzdy je ďalší súvisiaci nárok. Počas konania súdu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru premlčacia lehota neplynie, začína opätovne plynúť od právoplatnosti rozhodnutia vo veci určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Poukázala na to, že žalobca sa mohol či už návrhom v rámci konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru alebo aj samostatnou žalobou domáhať náhrady mzdy, pričom toto právo mohol uplatniť prvýkrát s ohľadom na dikciu § 61 ods. 1 Zákonníka práce odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, t.j. od 1. októbra 1998. Súd nemá dôvod a ani nemôže takýto návrh (žalobu) zamietnuť ako predčasne podaný s poukazom na skutočnosť, že nebolo právoplatne rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Z procesného hľadiska môže napr. takéto konanie prerušiť, resp. môže predbežným opatrením uložiť žalovanému povinnosť poskytovať žalobcovi aspoň časť náhrady mzdy (ak nepracuje). Názor odvolacieho súdu, ktorý viaže začiatok plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie práva na náhradu mzdy až na okamih právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru prehliada rozdiel v tom, že zatiaľ čo pre začiatok plynutia premlčacej lehoty je rozhodné, kedy právo mohlo byť uplatnené po prvý raz (§ 262 ods. 1 Zákonníka práce), k čomu stačí splniť podmienky § 61 ods. 1 Zákonníka práce, pre rozhodnutie súdu o priznaní takéhoto nároku je potrebné, aby bola vyriešená aj otázka (ne)platnosti skončenia pracovného pomeru. Žalovaná má tak za to, že premlčacia lehota na uplatnenie práva na náhradu mzdy žalobcovi začala plynúť 1. októbra 1998 a uplynula 1. októbra 2001 s poukazom na § 61 ods. 1 Zákonníka

práce v spojení s §§ 262 ods. 1 a 263 ods. 1 Zákonníka práce. Nakoľko žalobca uplatnil svoje právo až 6. februára 2006, jeho právo na náhradu mzdy je premlčané a keďže žalovaná vzniesla námietku premlčania, súd bol povinný na túto námietku prihliadnuť, a teda mal žalobu zamietnuť. V závere dovolania žalovaná vytýkala odvolaciemu súdu aj vadu v zmysle § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p., nakoľko tento sa nevysporiadal s tvrdeniami žalovanej obsiahnutými v odvolaní, týkajúcimi sa nemožnosti priznania náhrady mzdy počas obdobia vykonávania činnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby.

Žalobca sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s názorom prvostupňového aj odvolacieho súdu a dovolanie žalovanej navrhol zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanvej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a vo výroku svojho rozhodnutia vyslovil, že je dovolanie prípustné. Preto dovolanie žalovanej proti tomuto rozsudku podľa § 238 ods. 3 O.s.p. prípustné je.

V ustanovení § 238 ods. 3 O.s.p. je odvolaciemu súdu zverené oprávnenie založiť výrokom jeho rozsudku prípustnosť dovolania v prípade, že toto rozhodnutie je zásadného právneho významu. V prípade dovolania pripusteného odvolacím súdom v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolateľ oprávnený napadnúť jeho rozhodnutie len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), a to práve len v konkrétne vymedzenej otázke. V dovolacom konaní môžu byť v takomto prípade predmetom posudzovania súdom iba právne otázky [na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.)].

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného (obsahového) vymedzenia dovolateľom. Obligatórne sa zaoberá len vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. možno odvolaciemu súdu vytknúť, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod je predmetom preskúmania dovolacím súdom právna otázka (pre ktorú odvolací súd pripustil dovolanie) týkajúca sa začiatku plynutia premlčacej doby pre účel uplatnenia si nároku na náhradu mzdy z neplatného skočenia pracovného pomeru.

Podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce (zákon č. 65/1965 Zb. v znení platnom do 1. apríla 2002) ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne zrušil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, jeho pracovný pomer trvá i naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do doby, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo keď dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru.

Podľa § 261 ods. 1 Zákonníka práce nárok sa premlčí, ak sa neuplatnil na súde v lehote v tomto zákonníku ustanovenej. Na premlčanie sa prihliadne, len ak sa ten, voči ktorému sa nárok uplatňuje, premlčania dovoľá; v takom prípade nemožno premlčaný nárok účastníkovi, ktorý ho uplatňuje, priznať.

Ak účastník uplatní na súde svoj nárok a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia lehota po dobu konania neplynie. To isté platí o nároku, ktorý bol právoplatne

priznaný a pre ktorý bol na súde navrhnutý výkon rozhodnutia (§ 261 ods. 3 Zákonníka práce).

Podľa § 262 ods. 1 Zákonníka práce lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvý raz.

Podľa § 263 ods. 1 Zákonníka práce ak nie je v tomto zákonníku ustanovené inak, je lehota na uplatnenie peňažných nárokov tri roky.

Z citovaného ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce vyplýva, že nárok zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru nemôže vzniknúť skôr, ako zamestnanec (po tom, čo s ním zamestnávateľ skončil pracovný pomer výpoveďou, okamžitým zrušením alebo v skúšobnej dobe) oznámi zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával. Takéto oznámenie sa môže samozrejme vzťahovať iba na zamestnávanie v dobe po dni, kedy by podľa rozvázovacieho úkonu zamestnávateľa mal pracovný pomer medzi účastníkmi skončiť; najneskôr možno takéto oznámenie urobiť do rozhodnutia súdu o žalobe na určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Pritom nárok na náhradu mzdy podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce môže byť prvýkrát uplatnený (§ 262 ods. 1 Zákonníka práce) až po tom, ako sa táto náhrada stane splatnou. Nárok na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru môže byť úspešne uplatnený nielen súčasne so žalobou o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru (pričom však nemožno o jeho priznaní rozhodnúť skôr, ako bolo právoplatným rozhodnutím súdu určené, že právny úkon, na základe ktorého mal pracovný pomer skončiť, je neplatný), ale aj neskôr s rizikom jeho možného premlčania, ak by bol uplatnený až po uplynutí premlčacej doby. Pre začiatok plynutia premlčacej doby je totiž rozhodné, kedy sa právo mohlo uplatniť po prvý raz (§ 262 ods. 1 Zákonníka práce), na čo stačí splniť podmienky podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce, avšak pre rozhodnutie súdu o priznaní takéhoto nároku na náhradu mzdy je potrebné, aby bola zodpovedaná aj otázka platnosti rozvázovacieho právneho úkonu.

Teda, právo na náhradu mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru môže byť uplatnené za predpokladu, že zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, a že tiež spochybnil žalobou podľa ustanovenia § 64 Zákonníka práce platnosť rozvázovacieho právneho úkonu. Premlčacia doba pre uplatnenie práva na náhradu mzdy začína plynúť bez ohľadu na to, či v tom čase už bolo v konaní podľa § 64 Zákonníka práce

o neplatnosti rozvázovacieho právneho úkonu rozhodnuté. Z uvedeného tak vyplýva, že keď v prejednávanej veci pri riešení otázky začiatku plynutia premlčacej doby pre účely uplatnenia si nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru (pre ktorú otázku pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie) odvolací súd prijal záver (uvedený už vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia), t.j. podmienil žalobu o náhradu mzdy právoplatnosťou rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru s tým, že počas tohto konania premlčacia doba na uplatnenie (súvisiaceho) nároku na náhradu mzdy neplynie a začína opätovne plynúť od právoplatnosti rozhodnutia vo veci určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Okrem toho treba dať za pravdu námietkam žalovanej v dovolaní, že odvolací súd sa nevysporiadal s tvrdeniami žalovanej v odvolaní, týkajúcimi sa nemožnosti priznania náhrady mzdy žalobcovi počas obdobia jeho vykonávania činnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby, v dôsledku čoho pre nedostatok, resp. neexistenciu dôvodov v tejto súvislosti je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný. Jedná sa tak o vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová